

UCHWAŁA NR XXIII.104.2016
RADY GMINY UDANIN

z dnia 28 września 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 - 2019

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj:Dz.U. 2015.,poz.1390) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj: Dz.U.2016. poz.575 ze zm.) Rada Gminy Udanin uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2019 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Udanin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Janusz Strzelecki

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY W GMINIE UDANIN NA LATA 2016 – 2019

I. Wprowadzenie

Dla dobra rodziny, które jest naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, konieczne jest wspieranie rodzin ze strony państwa, w tych przypadkach, kiedy własne zasoby i możliwości nie wystarczają, aby pokonać sytuacje trudne.

Szczególnie dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspakaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka, naturalna rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Pomyślny rozwój dziecka jest możliwy w prawidłowo funkcjonującej rodzinie. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań.

Problemy wstępujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, to głównie problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia.

Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych pracowników służby zdrowia, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizuje różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem niniejszego programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Problemem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Udanin zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, którego celem jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli różnych podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

- a) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U.2016.575 ze zm.);
- b) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj.Dz.U.2016.930 ze zm.);
- c) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tj. Dz.U. z 2015 r., poz. 1390)

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej. Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Udanin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

Diagnoza została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Gminy oraz dane będące w posiadaniu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Udaninie.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Udaninie.

Dla potrzeb programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli nr 1.

Tabela nr. 1

Wyszczególnienie	Rok 2015
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	143
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	127
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	46
Liczba rodzin korzystających ze stypendium	74
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Udanin 0 – 18 lat	912
Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Urzędzie Pracy	200

Stan ludności naszej gminy na dzień 31 grudnia 2015 r. wynosił 5343 mieszkańców.

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin, pokazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba środowisk
Ubóstwo	77
Bezrobocie	82
Długotrwałą lub ciężką choroba	63
Niepelnosprawność	49
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wielodzietna	16
Alkoholizm / problem alkoholowy	3

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej, ubóstwo i bezrobocie pozostają jako główne powody destabilizujące osoby i środowiska rodzinne. Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że do końca 2015 roku w pieczy zastępczej umieszczono 4 dzieci z terenu Gminy:

III. Cele główne i szczegółowe

Celem głównym programu jest pomoc dla rodzin zamieszkałych na terenie Gminy Udanin w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny;
- wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie;

- podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi;
- pozostawienie dzieci i młodzieży w miejscu zamieszkania;
- wzmacnianie roli i funkcji rodziny;
- wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- odejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej;
- podnoszenie kompetencji służb i instytucji podejmujących działania z rodziną.

IV. Cele, o którym mowa wyżej osiągać się będzie w szczególności poprzez:

1) Diagnozowanie środowisk rodzinnych, w tym:

- rozpoznanie i analiza problemów występujących w rodzinie z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- bieżące kontakty pracowników socjalnych z pedagogiem szkolnym;
- analiza zachowań demoralizujących dzieci i młodzieży podczas pobytu w placówkach oświatowych.

2) Wzmacnianie systemu norm i wartości gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowawczego w tym:

- pomoc rodzinom w eliminowaniu czynnika ryzyka nieprzystosowania społecznego;

3) Zapobieganie dysfunkcyjności rodziny w tym:

- wspieranie rodzin o niskim statusie materialnym, z niepełnosprawnością i problemami długotrwałego bezrobocia,
- wdrażanie programów edukacyjnych skierowanych zarówno do dzieci jak i rodziców, służących rozwojowi rodziny,
- współpraca z kuratorami sądowymi, policją oraz szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych i kompensacyjnych na rzecz rodzin dotkniętych problemem opiekuńczo – wychowawczym;
- współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4) Objęcie rodzin dysfunkcyjnych profesjonalną pomocą, w tym pomoc i wsparcie asystenta rodziny, którego zadania przedstawiają się następująco:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- udzielenie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.
- udzielane pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielane pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- udzielane pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do ponoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.

5) Profilaktykę, w tym:

- udział w kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej komórki społecznej,
- wspieranie i propagowanie innych form aktywności społecznej sprzyjających rozwijaniu postaw pomocowych w stosunku do osób wymagających pomocy i wsparcia,
- udział w dotacjach i projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu wsparcie i ochronę poziomu życia rodzin.

V. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

VI. Czas realizacji Programu

Gminny Program Wspierani Rodziny został opracowany na lat 2016 -2019.

VII. Odbiorcy Programu

Odbiorcami programu są:

- rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki,
- przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

VIII. Realizatorem programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przy współudziale:

- Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Udaninie;
- Gimnazjum w Ujeździe Górnym;
- Komisariatu Policji w Kostomłotach;
- Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Zespołu Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego w Udaninie;
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej.
- Sądu Rejonowego w Jaworze;
- innych organizacji i instytucji mających na celu dobro rodziny.

IX. Źródła finansowania programu

- środki własne gminy;
- dotacje z budżetu państwa;
- środki pozabudżetowe;

- partycypacja gminy w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

X. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji Programu polega na bieżącym analizowaniu oraz corocznym porównywaniu wartości określonych w tabeli 1 i 2 oraz danych dotyczących przemocy w rodzinie, umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Ewaluacja ma celu uzyskanie informacji czy kontynuować konkretne działania, czy je wzmocnić, czy też zmodyfikować. Raport z ewaluacji i monitoringu programu będzie sporządzony przez GOPS w terminie do dnia 31 marca każdego roku.

Uzasadnienie

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt. 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny. Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przewycięzania ich problemów opiekuńczo – wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.